

interview

Actievoerder. Het is niet bepaald het beeld dat wetenschapper Jan Korff de Gidts (63) oproept. In de jaren '80 hingen de krakers, mede door zijn inzet, in de bomen van Amelisweerd uit protest tegen de A27. Nu zet Korff de Gidts zich nog steeds in voor lucht en milieu, Amelisweerd en openbaar vervoer. En tegen de verbreding van diezelfde A27.

JAN KORFF DE GIDTS

WOUTER VAN WIJK

De onmacht van Utrecht

U staat voor minder extra wegen, een betere lucht, meer openbaar vervoer. Is dat wel mogelijk? Is de groei auto niet gewoon onstuitbaar? De mens is verslaafd aan de gouden koets?

„Autoverkeer is vergelijkbaar met het effect van sigaretten. Er is een onzichtbare autolobby die niets wil veranderen. Maar er zijn grenzen aan de groei. Worden de files opgelost met nieuwe wegen? Nee, uiteindelijk niet. Maar het dringt langzaam door. We staan nu aan de vooravond van het terugdringen van het autoverkeer, net als bij sigaretten is gebeurd. Mensen zijn ook gaan denken dat het niet anders kan.”

U promoot met de Vrienden van Amelisweerd een verkeersplan dat openbaar vervoer combineert met een kilometerheffing, de 'Kracht van Utrecht'. Waarom?

„Omdat het autogebruik voor onze prachtige stad aan zijn maximum zit. De Kracht van Utrecht is een duurzaam alternatief voor de mobiliteit in en rond Utrecht. Ons idee is doorgerekend en het blijkt dat het plan, ook landelijk, veel meer reistijdwinst oplevert dan het alternatieve plan van het Rijk. Experts verwachten ook minder milieuproblemen. Minister Eurlings heeft ons plan in een kwaad daglicht proberen te stellen. Gelukkig hield de Tweede Kamer voet bij stuk. De Kamerleden vinden dat het plan volwaardig moet worden meegenomen in de vervolgstudies. Heel fijn.”

De wereldtop is in Kopenhagen tot een compromis gekomen.

„Een slap compromis, teleurstellend, maar wel een kleine stap. Beter dan niets dus. Er moet nog wel veel gebeuren.”

Kan de aarde nog gered worden?

„Absoluut. De kennis is er. Alleen is het geen macht. Er zijn te grote economische belangen bij vooral oliemaatschappijen om die omslag te maken. Van een overheid zou je niet verwachten dat ze alleen maar kijkt naar die belangen. Dat je, zoals hier in Utrecht, alleen maar aan normen wilt voldoen, in plaats van je burgers gezond te houden. Ik voel het als een soort *j'accuse* tegen

Jan Korff de Gidts: 'De Kracht van Utrecht is een duurzaam alternatief voor de mobiliteit in en rond Utrecht'. FOTO RUUD VOEST

de overheid. Ze doen echt te weinig.”

Hoe zit dat in Utrecht?

„Het lijkt wel of er bij de ambtenaren iets van zelfcensuur heerst. Dat ze het de wethouder niet moeilijker moeten maken, dan het is. Zo is de GGD adembenemend afzijdig. Bang, angstig.”

„En dan de geslotenheid. Het openbaar maken van de keuzes achter de berekeningen van het ALU (Actieplan Luchtkwaliteit Utrecht, red.) en de doorrekening van de Kracht van Utrecht. Dat je daar een beroep op de WOB (Wet Openbaarheid Bestuur, red) voor nodig hebt, is te gek voor woorden.”

Afsluitingen op A2 en bij Oudenrijn

UTRECHT • Verkeer dat gebruik maakt van de op- en afrit Hooggelegen op de snelweg A2 en knooppunt Oudenrijn moet vannacht en morgennacht rekening houden met omleidingen en vertraging in verband met werkzaamheden.

Rijkswaterstaat werkt aan de verbreding en de vernieuwing van de A2. Vannacht is afrit 8 Utrecht Centrum vanuit de richting Amsterdam tussen 21.00 uur en 5.00 dicht.

Morgen worden in diezelfde uren verschillende verbindingen bij het verkeersknooppunt Oudenrijn afgesloten.

Het gaat om de parallelbaan A12 uit de richting Arnhem richting afslag 8 Utrecht Centrum, de verbindingsweg van de A12 uit Den Haag naar de A2 richting Amsterdam en de verbindingsweg vanaf de A2 uit Den Bosch richting afslag 8 Utrecht Centrum.

PASPOORT

Geboren: 16 augustus 1946,

Geboorteplaats: Boxtel (NB)

Burgerlijke staat: gehuwd, drie kinderen en drie kleinkinderen

Opleiding: Analytische Milieuchemie, Onderwijs- en Milieukunde, Universiteit Utrecht

Loopbaan: Arbo- en milieuadviseur van vakbonden FNV en CNV. Teamcoach ondernemingsraden. Organisatie-adviseur. Nu ondernemer, via jkdg.nl: Catalysator, Coach en Camerajournalist.

Actief bij: Sinds de oprichting in 1978 is hij voorzitter van de Vrienden van Amelisweerd. Lid van het platform Schone Lucht / Luchtkwaliteit ALU.

Verder: mede-auteur van boeken: Veilig op je Werk (1976), OR en vitale organisaties (Kluwer 2005) Gezond werken en dialoog (Kluwer, 2009), en de Kracht van Utrecht (2009)

En de gemeenteraad? De raad stemde het door u gewenste referendum over het ALU weg. Wat nu?

Wijst op de box in zijn woonkamer: „Ik vraag me echt af wat raadsleden willen. Waar willen ze heen met de stad en het milieu? Wat willen ze nalaten voor hun kleinkinderen? Nog meer auto's? Het ALU is een plan vol sublieme rekenkunde, maar met het verbeteren van de luchtkwaliteit heeft het nauwelijks iets te maken.”

„Ik vraag me ook ernstig af waarom de Spoorlaan onderdeel is van het plan. Het is gemaakt om in 2015 aan de Europese normen te voldoen, maar die laan ligt er pas in 2016, als hij er komt. Ook zit het vol tegenstrijdigheden. Het verkeer groeit volgens het plan tot 2020 met 30 procent. Er leiden nu 22 rijstroken de stad in. Dan moeten er nog drie Spoorlanen bij om al die auto's de stad in te krijgen. Wie realiseert zich dat?”

Is dat niet iets te simpel gerekend?

„Nee. Als je kijkt naar wat de kruispunten en de stoplichten bij de afslagen kunnen opvangen, moeten er echt drie spoorlanen bij.”

Heeft u politieke ambities?

„Nooit gehad. Nooit. Ik heb contact met alle partijen. En in de actie loopt het goed. We kennen zo langzamerhand op postcodeniveau mensen in de stad die actief zijn, tegen de groei van het autoverkeer. Mensen praten op dezelfde manier. Het ALU is geen goed idee.”

Het kost veel tijd, dit soort acties. Wat drijft u?

Wijst op de box die in de woonkamer staat: „Voor mijn kleinkinderen. Voor de wereld die je achter laat.”

Hoe kwam u in de actie terecht?

„In 1971 studeerde ik scheikunde. Voor een project moest ik het metaal en zuurstofgehalte van water meten. Ik nam monsters in het water van de Kromme Rijn en de Rijn. Ik ging met een roeiboort het water op en zag allemaal ellende. Verontreinigd water. Er dreven allemaal dooie vissen. Ik heb het water in een apparaat op de faculteit gestopt, toen nog aan de Croestraat. De uitkomst was niet best. Dat waren mijn eerste stappen in de milieuchemie. Ik was altijd geïnteresseerd in de oorsprong van het leven, hoe er uit een hoop moleculen leven kan ontstaan. Ik kwam terecht in de oorsprong van ellende. Milieuvuiling, vieze lucht. Chemische bedrijven die zomaar hun troep in de rivier mochten lozen.”

Maar dat was wetenschap. Wanneer kwam de actie?

„Van het een kwam het ander. Na het onderzoek in de Kromme Rijn heb ik potjes uit de Rijnmond in de apparatuur gestopt. Dat was ook niet mis. Zo ontstond een van de eerste milieuoorganisaties. Later klopten vakbondsmensen bij me aan. Ze vroegen zich af of het goed was om met je laarzen in de benzeen te staan. Dat spul is hartstikke kankerverwekkend. Het is echt bloedkanker (leukemie) wat daar ontstaat. Ik ben ook bij bedrijven geweest waar ze me vertelden dat ze net met asbestsneeuwballen aan het gooien waren geweest. De oorsprong van ellende was dus naïef beleid op milieugebied. Dat probeer ik te bestrijden. Maar daar is wel een dialoog voor nodig”

« Ik vraag me echt af wat raadsleden willen. Waar willen ze heen met de stad en het milieu?

Jan Korff de Gidts

Wat verwijt u de Utrechtse politiek?

„Ze durven geen fundamentele keuze te maken. Het college zegt: we worden klimaatneutraal in 2030. Maar het ALU gaat uit van 30 procent meer autoverkeer. Dat kan toch helemaal niet? Ik ben wel blij dat wethouder De Bondt koerst op meer openbaar vervoer.”

AMERSFOORT

Lampionoptocht voor jarige koningin

Een dag voordat koningin Beatrix haar 72ste verjaardag vierde, gingen kinderen in de Amersfoortse wijk Schothorst met lampionnen de straat op.

De lampionoptocht, ter ere van de verjaardag van de koningin, begon en eindigde bij het Leeuwendalersplein.

FOTO BRAM PETRAEUS